

21/3/85

EL LENGUATGE**Si Déu vol**

Hi ha una diferència gramatical entre dues oracions com *No vol* i *No ho vol*: en la primera, el verb *voler* és tractat com un verb modal, això és, formant una frase o perífrase verbal amb un infinitiu, el qual, havent estat esmentat abans, pot ésser sobreentès, sempre que el verb modal dugui algun altre terme de reforç (en el nostre exemple, la partícula *no*); i en la segona, el verb *voler* és usat com un verb transitiu qualsevol, amb un complement reduïble a la partícula neutra *ho*. Dit amb exemples, *No vol* és la reducció de *No vol venir*, *No vol entrar*, *No vol dir res*, etc., i *No ho vol* la reducció de *No vol això*, *No vol el que li proposeu*, *No vol que hi aneu*, etc.

Existeix en la llengua, però, una tendència a l'omissió de la partícula *ho* àdhuc en els casos en què el verb *voler* és un verb transitiu normal, potser per la influència del seu ús com a verb modal, tendència certament abusiva, però que no podem pas combatre d'una manera absoluta (talment com combatem sense vacil·lar, per exemple, la tendència a dir *Agafa tot* per *Agafa-ho tot*). Així, al costat de *Hi aniràs encara que no vulguis* (això és,

encara que no vulguis anar-hi), hauríem de dir *Hi anirem encara que no ho vulguis* (és a dir, *encara que no vulguis que hi anem*), però cal convenir que fa de mal combatre la forta tendència a prescindir, també en aquest cas, del pronom *ho*, i a dir, per tant, *Hi anirem encara que no vulguis*.

Com és sabut, en la fórmula tradicional de pietat *Si Déu vol* es prescindeix habitualment del pronom *ho*. Es tracta d'una frase estereotipada, àdhuc usada per persones no creients, i que ha vingut a ésser l'equivalent de *Si no passa res* o *Si no hi ha cap novetat*. Cal fer observar, però, que en aquells casos en què aquesta frase manté la seva significació original —és a dir, quan el qui la profereix confia realment que la voluntat de Déu no s'oposarà a allò que desitja fer o que s'ha d'esdevenir— no se sol ometre el pronom: *Si Déu ho vol, com me sembla, i qui em privarà d'anar-hi?* (Jacint Verdaguer, *Obres completes*, pàg. 1332). La frase incisa com *me sembla* és ben explícita quant a la confiança de l'autor en la voluntat de Déu. Anàlogament: *Déu no ho vulgui, perquè, en semblants casos, o hi intervenc o em migro* (S. Espriu, *Primera història d'Esther*, pàg. 33), en què el temps del verb indica que no s'usa una simple fórmula de pietat. I, encara: *Demà, si els déus ho volen, seré el teu marit* (Espriu, *Les roques i el mar*, el blau, pàg. 136).

Albert Jané